

به نام خداوند جان و خرد
درس دوم ادبیات پایه هشتم
" صورتگر ماهر "

راستی را کس نمی داند که در فصل بهار از کجا گردد **پدیدار**، این همه **نقش و نگار**؟

راستی را: به راستی **پدیدار**: آشکار، پیدا، عیان **نقش و نگار**: تصاویر رنگارنگ

معنی بیت: به راستی هیچ کس نمی داند که در فصل بهار، این همه نقش و نگار زیبا (گل ها و سبزه ها و ...) از کجا پیدا می شوند؟

عقل ها **حیران** شود کز خاک تاریک و **نزند** چون بر آید این همه گل های **نغز کامکار**؟

حیران: متحیر، متعجب، سرگشته **نزند**: تیره، غمگین، اندوهگین، سرد و نمناک **نغز**: خوب، نیکو

کامکار: خوش بخت، کامروا، دل پسند

معنی بیت: عقل انسان شگفت زده می شود که چگونه از خاک تیره ی سرد و بی روح، این همه گل های خوب و دل پسند می روید؟

چون نپرسی **کاین تمائیل** از کجا آمد پدید؟ چون نجویی کاین تصاویر از کجا شد آشکار؟

کاین: مخفف که این **تمائیل**: جمع تمثال، شکل و تصویر، مجسمه

معنی بیت: چرا از خودت نمی پرسی و پرس و جو نمی کنی که این همه شکل و تصویر (گل و ...) از کجا پیدا و پدیدار می شود؟

برق از **شوق** که می خندد بدین سان قاه قاه ؟ ابر از **هجر** که می گرید بدین سان زار زار؟

شوق: میل و رغبت **هجر**: جدایی، دوری **بدین سان**: به این شکل

آرایه ی تضاد: (شوق و هجر / می خندد و می گرید / قاه قاه و زار زار)

آرایه ی مراعات نظیر: (ابر - برق / خنده - گریه)

آرایه ی تشخیص: (برق قاه قاه می خندد / ابر زاز زاز می گرید)

معنی بیت: برق آسمان از اشتیاق دیدار چه کسی این گونه با صدای بلند قهقهه می زند و ابر از غم دوری چه کسی این گونه زار می زند؟ (گریه می کند)

کیست آن **صورتگر** ماهر که بی تقلید غیر این همه صورت برد بر صفحه ی هستی به کار؟

صورتگر: نقاش، مجسمه ساز

معنی بیت: آن نقاش ماهری که بدون تقلید از دیگران این همه تصاویر تازه و زیبا را بر صفحه ی هستی (دنیا) به کار بسته است (کشیده است)، چه کسی است؟

قآنی شیرازی

میرزا حبیب الله شیرازی متخلص به قآنی فرزند محمدعلی گلشن از شعرای نامدار عهد قاجار است. وی در سال ۱۲۲۳ هجری قمری در شیراز متولد شد، تحصیلات مقدماتی را در همان شیراز گذراند. او در ابتدای جوانی عازم مشهد شد تا در آنجا به ادامه تحصیل پردازد. در سفر به تهران شعری در مدح فتحعلیشاه سرود و از وی لقب مجتهد الشعرا گرفت. قآنی در ادبیات عرب و فارسی مهارت کافی یافت و به حکمت نیز علاقه ی سرشاری داشت. او با زبان های فرانسه و انگلیسی نیز تا حد زیادی آشنایی داشت. همچنین در ریاضیات، کلام و منطق نیز استادی مسلم به شمار می رفت. دیوان اشعار وی بیش از بیست هزار بیت است. او کتابی به نام پریشان به سبک گلستان سعدی در نثر نگاشت. قآنی در سال ۱۲۷۰ هجری قمری در تهران وفات یافت و در حرم حضرت عبدالعظیم مدفون شد.

با آرزوی موفقیت

سلیمانی - دبیر ادبیات دبیرستان غیردولتی هوشمند هدف